

RIKSDAGENS SVAR 35/2001 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om statistikväsendet vid forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården samt till vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om statistikväsendet vid forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården samt till vissa lagar som har samband med den (RP 5/2001 rd).

Beredning i utskott

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 6/2001 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om statistikväsendet vid forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas när uppgifter som beskriver social- och hälsovården och dess utveckling behandlas för statistiska syften. Statistik som avses i denna lag produceras och publiceras av forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (*forsknings- och utvecklingscentralen*), som är en statistikmyndighet enligt 3 § 1 mom. statistiklagen (62/1994). Bestämmelser om behandlingen av uppgifter om hälso- och sjukvården för statistiska syften finns dessutom i lagen om riksomfattande personregister för hälsovården (556/1989).

Vid skötseln av de statistikföringsuppgifter som avses i 1 mom. iakttas dessutom statistiklagen till den del något annat inte bestäms i denna lag.

På behandlingen av uppgifter som samlats in med stöd av denna lag tillämpas personuppgiftslagen (523/1999), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

2 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Kommuner, samkommuner, statliga myndigheter samt offentliga och privata producenter av social- och hälsovårdsservice är skyldiga att på begäran av forsknings- och utvecklingscentralen lämna den sådana uppgifter om sin verksamhet inom social- och hälsovården som behövs för framställande av statistik och som inte innehåller några identifikationsuppgifter. På motsvarande sätt är Folkpensionsanstalten skyldig att lämna forsknings- och utvecklingscentralen

uppgifter om utbetalade förmåner och antalet mottagare.

Kommuner och samkommuner samt offentliga och privata producenter av social- och hälsovårdsservice är dessutom utan hinder av sekretessbestämmelserna skyldiga att årligen på begäran av forsknings- och utvecklingscentralen lämna den följande uppgifter som behövs för framställande av statistik:

1) i fråga om dem som fått anstaltsvård inom socialvården samt om dem som fått sådana öppenvårdstjänster inom social- och hälsovården som ersätter anstaltsvård och som tillhandahållits kontinuerligt och regelbundet, uppgifter om klientens hemkommun och boendeform, om serviceproducenterna, om servicens art och omfattning, om när servicen börjat tillhandahållas och upphört samt om den huvudsakliga orsaken till att servicen tillhandahållits och om klientens behov av service,

2) i fråga om barn och unga som placerats utom hemmet, uppgifter om den plats där de varit placerade, grunderna för placeringen, tiden för placeringen och vårdnaden,

3) i fråga om de personer och familjer som erhållit utkomststöd med stöd av lagen om utkomststöd (1412/1997), uppgifter om familjens storlek och struktur, stödbeloppet och stödtiden samt om bakgrundsfaktorer för behovet av stöd.

I fråga om dem som erhållit service eller utkomststöd enligt 2 mom. lämnas personbeteckningen som identifikationsuppgift i sådana fall då den behövs för framställande av statistik. Med en person som erhållit utkomststöd avses i denna lag den på vars ansökan utkomststöd beviljats samt hans eller hennes make eller en person som lever tillsammans med honom eller henne under äktenskapsliknande förhållanden.

3 §

Beslut om insamling av uppgifter, samrådsskyldighet samt bedömning av behovet av information

Forsknings- och utvecklingscentralen beslutar vilka uppgifter som skall samlas in på basis av den skyldighet att lämna uppgifter som avses

i 2 §, vilka tidsfrister och procedurer som skall iakttas när uppgifterna lämnas samt om återrapportering. Ändring i ett i detta moment avsett beslut av forsknings- och utvecklingscentralen söks i den ordning som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ett beslut kan verkställas omedelbart, om inte besvärsmyndigheten förbjuder verkställigheten.

Innan ett beslut enligt 1 mom. fattas skall forsknings- och utvecklingscentralen samråda med organisationer eller sammanslutningar som företräder uppgiftslämnarna samt höra dataombudsmannen om insamlingen av uppgifter enligt 2 § 2 och 3 mom. Samråd och hörande skall ordnas i ett så tidigt skede att synpunkterna hos de instanser som företräder uppgiftslämnarna och dataombudsmannens synpunkter kan beaktas. Samråd skall också ordnas om en instans som företräder uppgiftslämnarna begär det. Vid samråd bedöms nödvändigheten av det material som skall samlas in, innehållet och förändringar i det, förvaringstiden samt insamlingssättet inbegripet insamling av identifikationsuppgifter.

Medan ett i 1 mom. avsett beslut gäller skall forsknings- och utvecklingscentralen tillsammans med instanser som företräder uppgiftslämnarna ompröva nödvändigheten av de identifikationsuppgifter som den med stöd av 2 § 2 och 3 mom. beslutat att skall samlas in, om en instans som företräder uppgiftslämnarna kräver det, samt vid behov fatta ett nytt beslut om insamling av uppgifterna.

4 §

Användning av uppgifter

Forsknings- och utvecklingscentralen får använda sådana uppgifter som omfattar i 2 § 3 mom. avsedda identifikationsuppgifter för statistiska syften endast så att personbeteckningarna har ändrats så att enskilda personer inte kan identifieras på basis av dem.

Forsknings- och utvecklingscentralen får dessutom använda de uppgifter som den samlat in med stöd av denna lag inom sådan forskningsverksamhet som avses i 2 § lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och

hälsovården (1073/1992). Identifikationsuppgifterna i fråga om uppgifter som används för forskning skall också ändras på det sätt som avses i 1 mom.

5 §

Hemlighållande och utlämnande av uppgifter

På hemlighållande av uppgifter som samlats in med stöd av denna lag tillämpas 17 § 1 och 2 mom. statistiklagen.

Utan hinder av vad som någon annanstans i lag bestäms om skyldigheten eller rätten att lämna ut sekretessbelagda uppgifter, får uppgifter som samlats in med stöd av denna lag inte lämnas ut för att användas vid administrativt beslutsfattande som gäller enskilda personer eller familjer eller vid annan motsvarande behandling av ärenden.

Forsknings- och utvecklingscentralen får lämna ut uppgifter som avses i 2 § 1 mom. samt sådana i 2 § 2 mom. avsedda uppgifter som inte innehåller i 2 § 3 mom. nämnda identifikationsuppgifter, så som föreskrivs i 18 § 2 mom. statistiklagen.

På utlämnande av uppgifter som samlats in med stöd av denna lag tillämpas inte 28 § lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

6 §

Förvaring av uppgifter

Forsknings- och utvecklingscentralen får förvara uppgifter som innehåller i 2 § 3 mom. avsedda identifikationsuppgifter så länge det är nödvändigt med tanke på de ändamål för vilka uppgifter enligt denna lag skall användas. Därefter skall uppgifterna utplånas inom ett år, om inte arkivverket med stöd av 8 § 3 mom. arkivlagen (831/1994) bestämmer att uppgifterna skall förvaras varaktigt. Vid bedömningen av om de ändamål för vilka uppgifterna skall användas är nödvändiga gäller vad som föreskrivs i 12 § 2 mom. personuppgiftslagen.

7 §

Bemyndigande att utfärda förordning

Närmare bestämmelser om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

8 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 27 november 1992 om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (1073/1992) 6 §, samt
ändras 2 § 1 mom. som följer:

2 §

Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården skall följa och utvärdera

verksamheten och utvecklingen inom social- och hälsovården samt inom detta område producera och skaffa inhemsk och internationell informa-

tion och inhemskt och internationellt kunnande och distribuera informationen och kunnandet till användarna, vara en statistikmyndighet enligt 3 § 1 mom. statistiklagen (62/1994) och upprätthålla datafiler och föra register inom området, bedriva forsknings- och utvecklingsverksamhet, främja och ordna utbildning inom social- och

hälsovården samt ta initiativ och göra framställningar som behövs för att utveckla social- och hälsovården.

— — — — —
Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 13 § lagen om patientens ställning och rättigheter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 17 augusti 1992 om patientens ställning och rättigheter (785/1992) 13 § 4 mom., sådant det lyder i lag 653/2000, som följer:

13 §

Sekretessbelagda uppgifter i journalhandlingarna

— — — — —
Om utlämnande av uppgifter som ingår i journalhandlingar för vetenskaplig forskning och statistikföring gäller vad som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, lagen om riksomfattande personregister för hälsovården (556/1989) och personuppgiftslagen. Social- och hälsovårdsministeriet kan dessutom i enskilda fall för vetenskaplig forskning bevilja tillstånd till erhållande av uppgifter ur sådana journalhandlingar som inte kan betraktas som myndighetshandlingar enligt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och som finns

hos en i lagen om privat hälso- och sjukvård avsedd enhet som tillhandahåller hälso- och sjukvårdstjänster eller hos en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som utövar sitt yrke självständigt. Tillstånd kan beviljas om det är uppenbart att de intressen som sekretessplikten är avsedd att skydda inte kränks om uppgifter lämnas ut. Prövningen av om tillstånd skall beviljas skall utgå från att den vetenskapliga forskningens frihet tryggas. Ett tillstånd kan beviljas för viss tid, och till det skall fogas föreskrifter som behövs för att skydda enskilda intressen. Ett tillstånd kan återkallas, om skäl därtill provas föreligga.

— — — — —
Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 18 § lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 18 § lagen den 22 september 2000 om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) ett nytt 5 mom. som följer:

18 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter i vissa andra situationer oberoende av klientens samtycke

Om utlämnande av uppgifter som ingår i sekretessbelagda handlingar för vetenskaplig forskning gäller vad som bestäms om det i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och i personuppgiftslagen. Social- och hälsovårdsministeriet kan dessutom i enskilda fall för vetenskaplig forskning bevilja tillstånd till erhållande av uppgifter ur sådana handlingar om

en klient som finns hos en serviceproducent som privat ordnar socialvård. Tillstånd kan beviljas om det är uppenbart att de intressen som sekretessplikten är avsedd att skydda inte kränks om uppgifter lämnas ut. Prövningen av om tillstånd skall beviljas skall utgå från att den vetenskapliga forskningens frihet tryggas. Ett tillstånd kan beviljas för viss tid, och till det skall fogas föreskrifter som behövs för att skydda enskilda intressen. Ett tillstånd kan återkallas, om skäl därtill provas föreligga.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 4 § socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i socialvårdslagen av den 17 september 1982 (710/1982) 4 §, sådan den lyder i lag 1090/1992, som följer:

4 §

Sakkunnigt ämbetsverk för socialvården är forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården, om vilken bestäms i lagen om

forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (1073/1992).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 3 § lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 23 juni 1977 angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977) 3 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1099/1992, som följer:

3 §	om vilken bestäms i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (1073/1992).
Sakkunnigt ämbetsverk för specialomsorger- na om utvecklingsstörda är forsknings- och ut- vecklingscentralen för social- och hälsovården,	Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 4 § folkhälsolagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i folkhälsolagen av den 28 januari 1972 (66/1972) 4 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1091/1992, som följer:

4 §	om forsknings- och utvecklingscentralen för so- cial- och hälsovården (1073/1992).
Sakkunnigt ämbetsverk för folkhälsoarbetet är forsknings- och utvecklingscentralen för soci- al- och hälsovården, om vilken bestäms i lagen	Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 5 § lagen om specialiserad sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 1 december 1989 om specialiserad sjukvård (1062/1989) 5 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1093/1992, som följer:

5 §
bestäms i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (1073/1992).

Sakkunnigt ämbetsverk för den specialiserade sjukvården är forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården, om vilken

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 2 § mentalvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mentalvårdslagen av den 14 december 1990 (1116/1990) 2 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1086/1992, som följer:

2 §
Ledning och tillsyn

social- och hälsovården, om vilken bestäms i lagen om forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården (1073/1992).

Sakkunnigt ämbetsverk för mentalvårdsarbetet är forsknings- och utvecklingscentralen för

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 20 april 2001